

Teksti **Eliisa Troberg**

Yhteiskunnallista hyvää osuustoiminnallisesti

OSUUSTOIMINTA JA KESKINÄISYYS edistävät yhteiskunnallisen hyvän luomista. Voidaan puhua *osuustoiminnallisesta toimintatavasta*; arvopohjaisuus, etujen tuottaminen jäsenille, jäsenomisteisuus, vastuullinen ja pitkäjänteinen johtaminen sekä paikallisen yhteisön hyväksi toimiminen.

Osuustoiminta on arvopohjaista ja ihmiskeskkeistä taloudellista toimintaa. Arvoissa korostuvat demokratia, oikeudenmukaisuus ja yhteisöllisyys. Osuustoiminnallinen ihmiskuva näkee ihmisen omatoimiseena, itsenäisenä mutta yhteistyökykyisenä ja -haluisena. Omien tavoitteidensa ohella jäsenet pyrkivät yhteiseen hyvään.

Toiminnan tavoitteena on etujen tuottaminen osuuskunnan palveluita käyttäville jäsenille. Käytännössä esimerkiksi kaupan kohdalla tämä merkitsee mahdollisimman laadukkaiden ja edullisten palveluiden tuottamista jäsenille. Pyritään voittoon mutta ei voiton vaan jäsenhyödyn maksimointiin. Liiketyhteisön ohella osuuskunta on jäsenyhteisö, jolla on myös muita kuin taloudellisia tavoitteita, esimerkiksi kulttuurisia tai sosiaalisia tavoitteita.

Osuuskunnilla ja keskinäisillä yhtiöillä on laaja omistajuuspohja, joka hyötyy näiden yritysten toiminnasta.

Osuuskunnissa ei ole ulkopuolisia omistajia eikä niitä voi vallata. Hallinto perustuu tasa-arvoon, demokratiaan ja oikeudenmukaisuuteen. Jäsenten päätösvalta jakaantuu yleensä demokraattisesti niin että kaikilla jäsenillä on pääsääntöisesti yksi ääni. Tä-

mä vahvistaa demokratiaa sekä luo yhteisesti omistettua varallisuutta, jonka hyödyt tulevat laajasti suomalaisille. Yrityksen johtamista leimaa kohtuullisuuteen pyrkiminen ja pitkällä aikavälillä vastuullisesti toimiminen.

Paikallista ja vastuullista hyvän tekemistä

Osuuskunnat ja keskinäiset yhtiöt toimivat omien yhteisöidensä hyväksi. Ne ovat paikallisten ihmisten ja yritysten omistamia. Palveluiden tarjoaminen harvaan asutulla alueella vakauttaa taloutta estämällä alueelta poismuuttoa. Osuuskunnat ja keskinäiset yhtiöt toimivat jaetun arvon mukaisesti ja panostavat paikallisyhteisön hyvinvointiin. Monet näistä yrityksistä ovat alueidensa suurimpia työllistäjiä ja veronmaksajia. Ne myös tukevat monin tavoin kulttuuria, urheilua ja nuorison harrastuksia.

Aikamme suurten haasteiden edessä tarvitsemme osuustoiminnan ytimessä vaikuttavaa vastuullisuutta, kohtuullisuutta sekä yhteistoimintaa. Osuuskunnilla ja keskinäisillä yhtiöillä on kaikki edellytykset kantaa vastuu ihmisten hyvinvoinnista, taloudesta, ympäristöstä sekä ilmastosta.

Onnistuminen tässä riippuu taidosta ja tahdosta. Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös monitieteistä osuustoiminnan ja keskinäisyyden tutkimusta, opetusta sekä tunnettuuden lisäämistä. **OT**

Kirjoittaja on osuustoiminnan ja keskinäisyyden työelämäprofessori Turun yliopistossa.